

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004856

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-08-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вітвіцький Вадим Олександрович

2. Vadym O. Vitvitskyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 26-08-2026

Спеціальність за освітою: 053 Психологія

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16260

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.07.03, 14.07.09

Тема дисертації:

1. Формування громадянської ідентичності здобувачів вищої педагогічної освіти у процесі практичної психолого-педагогічної підготовки
2. Development of civic identity of applicants for higher pedagogical education in the process of practical psychological and pedagogical training

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено вивченню теоретичних засад та узагальненню практики формування громадянської ідентичності здобувачів вищої педагогічної освіти у процесі практичної психолого-педагогічної підготовки. Актуальність проведення цього дослідження обумовлена: трансформаціями усіх компонентів освітнього процесу в Україні внаслідок довготривалої збройної агресії і посиленою потребою творення сприятливого середовища для формування громадянської ідентичності під час практичної психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів; пріоритетною роллю вчителя – взірця і організатора заходів і подій з формування громадянської ідентичності; унормованим на рівні національного законодавства, євроінтеграційної спрямованості державної освітньої політики, стратегічних документів

випереджальним характером громадянської освіти і напрямів патріотичного виховання, оборонної свідомості, громадянської стійкості дітей і молоді, інших учасників освітнього процесу; динамічним характером поняття «громадянської ідентичності», його складників, змісту і методичного інструментарію, потенціалу циклів практичної психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів; констатованими суперечностями між підвищенням рівня громадянської ідентичності серед студентів і молоді поряд з стигматизацією окремих компонентів її прояву; між інтенсивною трансформацією вищої педагогічної освіти загалом і збереженням формальних підходів до практичної підготовки; між аксіологією психологічного складника в професійній педагогічній діяльності та недостатньою об'єктивацією синтезу психологічних і педагогічних компонентів у фундаментальній, професійній і практичній циклах підготовки майбутніх учителів. Наукова новизна і практична значущість отриманих результатів забезпечується комплексом використаних методів дослідження: методи емпіричного дослідження; теоретичні методи; порівняльно-педагогічні методи; математичні і статистичні методи. У дисертації у першому розділі розкрито порівняльно-педагогічний аспект теоретичних засад предмета дослідження (виклики і можливості їх вирішення, розкриття комплексної сутності поняття «громадянська ідентичність», аналіз нормативного забезпечення і регулювання практичної психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів). Другий розділ дисертації присвячено узагальненню євроінтеграційного вектору формування громадянської ідентичності майбутніх учителів. Наукова новизна отриманих у ході дослідження полягає у тому, що: вперше обґрунтовано виклики формування громадянської ідентичності здобувачів вищої педагогічної освіти у процесі практичної психолого- педагогічної підготовки та можливості їх вирішення; визначено чинники, що впливають на розроблення і практичне втілення функціональної моделі формування громадянської ідентичності здобувачів вищої педагогічної освіти у процесі практичної психолого-педагогічної підготовки; з'ясовано на основі емпіричного вивчення і системного узагальнення бачення здобувачами вищої педагогічної освіти ролі практичної психолого-педагогічної підготовки у формуванні громадянської ідентичності. Уточнено визначення сутності громадянської ідентичності у єдності когнітивних, ціннісних і діяльнісних компонентів. Подальшого розвитку набули питання узагальнення нормативно- правового забезпечення і регуляції формування громадянської ідентичності здобувачів вищої педагогічної освіти у процесі практичної психолого- педагогічної підготовки; виділення напрямів правового регулювання формування громадянської ідентичності здобувачів вищої педагогічної освіти. Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що пропозиції щодо психолого-педагогічної клінічної практики, педагогічного волонтерства, оновлення програм діяльності студентського самоврядування забезпечують об'єктивно науково виважену інтерпретацію теорії та практики формування громадянської ідентичності здобувачів вищої педагогічної освіти у процесі практичної психолого-педагогічної підготовки. Основні наукові результати дослідження впроваджено в освітній процес Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет». Апробація результатів дослідження. Основні положення і результати дослідження оприлюднено на науково-практичних заходах: міжнародних, всеукраїнських.

2. The thesis is devoted to the study of theoretical foundations and generalization of the practice of civic identity development of applicants for higher pedagogical education in the process of practical psychological and pedagogical training. The relevance of this study is due to: transformations of all components of the educational process in Ukraine as a result of long-term armed aggression and the increased need to create a favorable environment for the development of civic identity during the practical psychological and pedagogical training of future teachers; the priority role of the teacher as a role model and organizer of activities and events for the civic identity development; the progressive nature of civic education and the directions of patriotic education, defense consciousness, civic resilience of children and youth, other participants in the educational process, regulated at the level of national legislation, the European integration orientation of the state educational policy, strategic documents; the dynamic nature of the concept of «civic identity», its components, content and methodological tools, the potential of cycles of practical psychological and pedagogical training of future teachers; the stated contradictions between the level of civic identity increasement among students and youth along with

the stigmatization of individual components of its manifestation. The scientific novelty and practical significance of the obtained results are ensured by a set of research methods used: empirical research methods; theoretical methods; comparative pedagogical methods; mathematical and statistical methods. The first chapter of the dissertation explores the comparative-pedagogical aspects of the theoretical foundations of the subject under study (challenges and possibilities for their solution, disclosure of the complex essence of the concept of «civic identity», analysis of the normative support and regulation of practical psychological and pedagogical training of future teachers). The second chapter of the dissertation is devoted to an analysis of the role of European integration in shaping the civic identity of future teachers. The scientific novelty of the results obtained during the study is that: For the first time: the problems of civic identity development of applicants for higher pedagogical education in the process of practical psychological and pedagogical training and the possibilities of their solution are substantiated; the factors influencing the development and practical implementation of the functional model of the development of civic identity of applicants for higher pedagogical education in the process of practical psychological and pedagogical training are identified; it was clarified on the basis of empirical study and systematic generalization of the vision of applicants for higher pedagogical education of the role of practical psychological and pedagogical training in the development of civic identity. The definition of the essence of civic identity in the unity of cognitive, value and activity components has been clarified; it is proposed to use the following algorithm in the logistics of developing the civic identity of applicants for higher pedagogical education; the thematic focus of the pedagogical situations encountered by student respondents during internships to update current curricula and develop promising content and methodological support is detailed; generalization of the regulatory and legal support and regulation of the civic identity development of applicants for higher pedagogical education in the process of practical psychological and pedagogical training; identification of areas of legal regulation of the civic identity development of applicants for higher pedagogical education. The practical significance. The main scientific results of the study were implemented in the educational process of the H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University State Higher Educational Institution «DONBAS STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY»

Approbation of the research results. The main provisions and results of the research were published at scientific and practical events: International, all- Ukrainian.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Вітвіцький В. О. Дефініція громадянської ідентичності майбутнього педагога. Інноваційна педагогіка. 2023. Випуск 58. Том 1. С. 56-59.
- Вітвіцький В. О. Громадянська ідентичність здобувачів вищої педагогічної освіти: виклики глобалізаційних процесів. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2023. №4 (358), С. 22-27.
- Вітвіцький В. О. Формування національної ідентичності здобувачів вищої педагогічної освіти: історичний досвід для подолання проявів глорифікації. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. 2023. (21), С. 94-98.
- Вітвіцький В. О. Особливості формування національної і громадянської ідентичності під час дистанційного і змішаного навчання у педагогічному університеті. Молодь і ринок. 2024. № 11 (231) листопад. С. 148-152.

- Вітвіцький В. О. Логістика формування громадянської ідентичності здобувачів вищої педагогічної освіти у процесі практичної психолого-педагогічної підготовки. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2024. № 95. С. 40–44.
- Вітвіцький В. О. Особливості формування національної ідентичності майбутніх педагогів під час змішаного навчання. Світ наукових досліджень. Випуск 16 : матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції, (м. Тернопіль, Україна – м. Переворськ, Польща, 16–17 лютого 2023 р.). С.103–104.
- Вітвіцький В. О. Національна ідентичність здобувачів вищої педагогічної освіти у процесі практичної психолого-педагогічної підготовки. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Наука, освіта, технології і суспільство: світові тенденції та регіональний аспект» (м. Рівне, 11 січня 2023 р.). Частина 1. С. 12–13.
- Вітвіцький В. О. Досвід Януша Корчака у формуванні громадянської ідентичності здобувачів освіти в реаліях українського сьогодення. Гуманна педагогіка у контексті євроінтеграції: ідеї Януша Корчака про абсолютну самоцінність дитини: до 145-річчя від дня народження польського лікаря, педагога, письменника, публіциста, громадського діяча: електрон. вид.: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. онлайнконф. з міжнар. Учасю (м. Умань, 19 трав. 2023 р.). С. 51–54.
- Вітвіцький В. О. Громадянська ідентичність – базис профорієнтаційної роботи у закладі вищої педагогічної освіти. Профорієнтація: стан і перспективи розвитку: збірник матеріалів XIII Всеукраїнських психолого-педагогічних читань, присвячених пам'яті доктора педагогічних наук, професора Федоришина Бориса Олексійовича. Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, 2024. С. 21–23.
- Вітвіцький В. О., Борисенко Н. О. Громадянська ідентичність: системи штучного інтелекту під час розроблення структурно-функціональної моделі. Інноваційні педагогічні технології в цифровій школі : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених, м. Харків, 15 – 16 травня 2025 р. С. 408–409.
- Вітвіцький В. О. Синтез синхронних і асинхронних способів виховної роботи під час педагогічних практик в освітніх програмах 11 підготовки, галузь знань 01 – освіта. Національно-патріотичне виховання дітей та молоді в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України: стратегії і завдання. Збірник тез методологічного семінару (м. Київ, 6 квітня 2023 р.). С.74–78.
- Вітвіцький В. О. Питання безпеки під час формування громадянської ідентичності здобувачів вищої педагогічної освіти з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Стратегії суспільної безпеки і пробація: світові стандарти і національні цінності: Дайджест стендових доповідей за результатами II всеукраїнського науковопрактичного заходу у формі круглого столу, (м. Харків, 04 квітня 2024 року). С. 39.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борисенко Наталія Олексіївна

2. Nataliya O. Borysenko

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0532-386

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жаровська Олена Петрівна

2. Olena P. Zharovska

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4154-1458

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Вінницька академія неперервної освіти"

Код за ЄДРПОУ: 02139682

Місцезнаходження: вул. Грушевського, Вінниця, Вінницький р-н., 21050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сопівник Руслан Васильович

2. Ruslan V. Sopivnyk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7446-9707

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Башкір Ольга Іванівна

2. Olha I. Bashkir

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5237-9778

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Боярська-Хоменко Анна Володимирівна

2. Anna V. Boiarska-Khomenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1818-3074

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Зеленська Людмила Дмитрівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Зеленська Людмила Дмитрівна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Новолокін Антон Володимирович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна